

ELDOR RENTERI LAVAKUJUNDUS: Üks paremaid, mida
Estonias nähtud.

OOPER

/// Eesti Ekspress "Areen" 25. I 01

Perekond Macbeth peegli ees

Anneli Rémme tunnustab etenduse
õnnestunud lavakujundust ja hiilgavaid
peaosalisi.

Verdi festival.

Ooperi "**Macbeth**" esietendus.

Dirigent Paul Mägi, lavastaja Arne Mikk, kunstnik Eldor Renter.

Osades: Jassi Zahharov, Sigutė Stonytė (Leedu), Mati Palm, Mati Kõrts,
Teo Maiste jt.

Rahvusoperis Estonia 19. jaanuaril.

Viimastel aastatel üha häälekamalt oma emotsioone väljendav
eesti ooperipublik tervitab teatri loomingulises hierarhias
kõrgeimale kohale jõudnuid nagu rock-staare. Esmakordselt

Viimastel aastatel üha häälekamalt oma emotsioone väljendav eesti ooperipublik tervitab teatri loomingulises hierarhias kõrgeimale kohale jõudnud nagu *rock*-staare. Esmakordselt Estonias lavastatud Verdi "Macbethi" "suur viisnurk" – **Siguté Stonyté** (leedi Macbeth), **Jassi Zahharov** (Macbeth), kunstnik **Eldor Renter**, lavastaja **Arne Mikk** ja dirigent **Paul Mägi** – peaks olema piisavalt usutav kvaliteedimärk, et huvi lavastuse vastu püiks ja vaigistuks skepsis, mida kuulsate kirjandusteoste seadmine ooperilavale sageli äratav.

Shakespeare'i kõige lühemast tragöödiast on saanud ligi kolmetunnine muusikateos. Kolm tundi täis valdavalt tumedaid kõlavärve ja harmoonia hämaraid käigu-uuristamisi, 19. sajandi itaalia ooperi kohta ebaharilikult draama-keskset muusikat. Kohati areneb lugu "loogilise" kiirusega, kohati jääb pikalt poolpoetiliselt tundetuks.

"Macbethi" lavakujundus on parimaid, mida Estonias nähtud, samuti kostüümid ja valguse meeleolu. Renteri põhirelv on lakke kõrguv ümmargune peegelpind, millele maalitud astroloogiline sümboolika ei lase unustada, et tervet lugu kannab kinnisidee ennustusest, mis peaks tänapäevasesest vaatenurgast pikaajalist perepsühholoogi nõustamist vajavale perekond Macbethile kindlustama trooni. Nõidade-ennustajate mõju rõhutab ka üks lavastuse peensus – mõrvari südametunnistusega Macbethile viirastub, nagu kannaksid nii õuedaamid kui ka tema naine mantli all nõiakleiti.

Lavastuses pole mõttetult pingutatud ooperi paratamatustest välja rabelemise nimel, pigem on see rahuliku otsekoheusega tinglik ja tavadele toetuv. Sisu ja tegevuse teatud vastuolu on aga juba kord ooperi saatus. Näiteks stseenis, kus Banco (**Mati Palm**) laulab pojale "lähme siit pimedast kaugemale", istuvad mõlemad nagu naelutatult paigal, sest laulda tuleb ju kohast, kust hääli ka saali jõuab.

Mõningad häälestuse probleemid lauljate ja orkestri vahel muusikalist üldmuljet kauaks ei rikkunud. Soovimata olla lapsevaenulik, tuleb tunnistada, et etenduse ebamugavamad hetked olid lavakrambis poiste etteasted – lapse kujul ilmuv viirastus võiks olla eriti jube, kui hääli ja poos kannaksid.

Zahharovi ja Stonyté duost on pärast "Nabuccot" ja "Macbethi" kujunemas teatri firma-*sound*, pealegi pole ooperis sugugi alati õnne, et peategelaste paar on nii hääleliselt kui ka imago poolest usutav. Zahharovi kohatine "geniaalse maapoisi" hingus mõjub enamasti veetlevalt, väga ilus tämber ja maailmavalitseja hoiak saavad seeläbi kaaslaseks kummaliselt toimiva loomulikkuse võlu. Stonyté kohta võib vaid lisada, et olgu Leedu meile edaspidigi armuline.